

Ресурсен център Европа

С подкрепата на
програма "Еразъм+"
на Европейския съюз

21 МАРТ 2021

КАК РАБОТЯТ ЕВРОПЕЙСКИЯТ СЪВЕТ И СЪВЕТЪТ НА ЕС?

HOW DO THE EUROPEAN COUNCIL AND THE COUNCIL OF THE EU WORK?

д-р ГЕРГАНА РАДОЙКОВА,
Катедра „Политология“,
Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Abstract

The European Council and the Council of the European Union are two key institutions for the development of European Union. They are key players in the decision-making process. Their work and decisions affect the lives of all European citizens, and their influence goes far beyond the borders of the Old Continent.

Европейският съвет и Съветът на ЕС са две институции от ключово значение за развитието на европейското обединение. Те са основни участници в процеса на вземане на решения. Тяхната дейност засяга живота на всички европейски граждани, а влиянието им далеч надхвърля пределите на Стария континент. Не бива да се бъркат със Съвета на Европа, който не е институция на ЕС, а правозащитна и културна международна организация.

Европейски съвет

„Всяка държава трябва да бъде удовлетворена в края на преговорите. В качеството си на председател на Европейския съвет ще изслушвам всекиго внимателно и ще се грижа обсъжданията ни да бъдат ползотворни за всички. Доста се разискваше какви да бъдат качествата на бъдещия председател, но възможният профил е само един и той е: диалогичност, единство и действие“.

Херман ван Ромпой, при избирането му за първи постоянен председател на Европейския съвет.

(19 ноември 2009 г.)

Европейският съвет води началото си от срещите на върха на държавните и правителствените ръководители, първата от които се провежда през февруари 1961 г. в Париж. Европейският съвет е създаден през декември 1974 г., а се превръща официално в институция на ЕС чак след влизането в сила на Договора от Лисабон – 1 декември 2009 г. По време на дългогодишната си история Европейският съвет играе решаваща роля в европейската интеграция.

- **Състав**

Според Договора за Европейския съюз, Европейският съвет се състои от 27 членове. Това са **държавните или правителствени ръководители на страните членки**, т.е. министър-председателите или президентите, в зависимост от държавното устройство на страните. Например, в Европейския съвет участва

канцлерът на Германия, който е правителствен ръководител, както и министър-председателите на други държави-членки, но Франция се предствлява в Европейския съвет от президента. Европейският съвет е най-висшата форма на политическо сътрудничество. На своите заседания лидерите решават в каква посока ще се развива Европейския съюз, какви ще са неговите първостепенни цели и задачи.

Европейският съвет избира свой **постоянен председател** за срок от две години и половина, и с възможност да бъде преизбран за още един мандат. Председателят отговаря за свикването и председателстването на заседанията на Европейския съвет и за придвижване на неговия дневен ред. Председателят на Европейския съвет е лицето на Съвета пред държавите извън ЕС.

До този момент Европейският съвет е имал трима постоянни председатели – Херман ван Ромпой, Доналд Туск и настоящият – Шарл Мишел.

- **Заседания**

Институцията **заседава в Брюксел**, поне два пъти на всеки шест месеца. При възникване на спешни проблеми или други извънредни обстоятелства, изискващи решение на най-високо равнище, се свикват допълнителни (извънредни или неофициални) заседания. След всяко свое заседание Европейският съвет приема **Заклучения**. В тях се определят важни въпроси, по които ще работят останалите институции на ЕС.

Европейският съвет взема решенията си с консенсус. Ръководителите на страните членки, чиято валута е еврото и председателят на Европейската комисия заседават поне два пъти годишно извън рамките на Европейския съвет. На тези срещи се обсъждат предложения за важни икономически и финансови реформи.

Председателят на Европейския парламент също може да бъде поканен.

Съвет на Европейския съюз

„Съветът играе роля, която предполага координация и посредничество. Той се намира между два суверенитета: национален и наднационален. Той трябва да отстоява както интересите на Общността, така и интересите на отделните държави, и да се стреми към равновесие в полза на всички.“

(Конрад Аденауер при първото заседание на Съвета на Европейската общност за въглища и стомана, Люксембург, 8 септември 1952 г)

- **Функции на Съвета**

Съветът е основна институция за вземане на решения в ЕС. Неговите основни задачи са да:

- ✓ Договаря и приема законодателството на ЕС, заедно с Европейския парламент и винаги въз основа на предложения от Европейската комисия;
- ✓ Координира политиките на страните от ЕС;
- ✓ Определя външната политика и политиката на сигурност на ЕС, след като получи насоките на Европейския съвет;
- ✓ Сключва споразумения между ЕС и други държави или международни организации;
- ✓ Приема годишния бюджет, заедно с Европейския парламент.

- **Заседания и състав, определян от темите на обсъждане**

Съветът на ЕС се събира на ежемесечни заседания, в които участва **по един министър от всяко от националните правителства на държавите членки**. Целта на тези срещи е обсъждане, съгласуване, изменение и приемане на законодателни

актове, координирана политиките на държавите членки или определяне на външната политика на ЕС.

В зависимост от темите в дневния ред се определя кои министри ще участват в заседанията на Съвета — или какъв ще бъде „съставът“ му. Ако Съветът планира да обсъжда въпроси, свързани например с финансите, в заседанието ще участват министрите на финансите от всяка държава — членка на ЕС, и това ще бъде „Съвет по икономически и финансови въпроси“. Съответно има „Съвет по образование“, „Съвет по конкурентоспособност“, „Съвет по околна среда“ и т.н.

Съставите на Съвета са общо 10:

- Външни работи
- Общи въпроси
- Правосъдие и вътрешни работи
- Икономически и финансови въпроси
- Околна среда
- Заетост, социална политика, здравеопазване и потребителски въпроси
- Транспорт и енергетика
- Конкурентоспособност
- Образование, младеж, култура и спорт
- Селско стопанство и рибарство

• **Генералният секретариат** на Съвета е структура, която има за задача да подпомага Европейския съвет и Съвета на ЕС.

- **Председателство на Съвета на ЕС**

Съветът на ЕС има свое **Председателство**. То се предава на **ротационен принцип** между държавите членки през **шест месеца**. Държавата членка, която председателства Съвета, отговаря за организирането и ръководенето на различните заседания на Съвета. Председателството трябва да действа като честен и неутрален посредник и да работи за постигането на съгласие между държавите членки.

За да се улесни приемствеността в дейността на Съвета, шестмесечните председателства работят сътрудничество в групи по три. Тези екипи от три председателства, т.н. „тройки“, изготвят съвместна програма за работата на Съвета за период от 18 месеца.

Настоящата тройка председателства е съставена от председателствата на **Германия** (1 юли – 31 декември 2020 г.), **Португалия** (1 януари – 30 юни 2021г.) и **Словения** (1 юли – 31 декември 2021 г.)

България пое за първи път Председателството на Съвета през първата половина на 2018 г. Нашето мото беше „Съединението прави силата“.

- **Как се вземат решенията в Съвета?**

Общата съгласуваност на работата на различните състави на Съвета се осигурява от Съвета по общи въпроси. Той се подпомага от **Комитета на постоянните представители** (или „Корепер“ — от френски „Comité des Représentants Permanents“). Корепер се състои от постоянните представители на правителствата на държавите членки на Европейския съюз.

Какво представлява Корепер? В Брюксел всяка държава членка на ЕС, има све дипломатическо представителство („Постоянно представителство“), който я представлява и защитава нейните национални интереси на равнище ЕС. Ръководителят на всяко представителство е на практика посланикът на своята

държава в ЕС. Ролята на Корепер е да подготвя работата на Съвета. На Корепер помагат няколко работни групи, съставени от длъжностни лица от националните администрации.

- **Гласуване в Съвета**

Решенията в Съвета се вземат чрез гласуване, чрез т.нар. **двойно мнозинство**. За да приеме Съветът предложението законодателен акт, той трябва да бъде подкрепен от мнозинство от държавите членки на ЕС (55%), които представляват мнозинство от населението на ЕС (65%). Стремелът е към справедливост и максимална демократичност, за да е гарантирано че всяка държава членка има равен дял в процеса на вземане на решения.

Ако искате да проверите как точно се изчисляват гласовете в Съвета, можете да го направите на:

<https://www.consilium.europa.eu/bg/council-eu/voting-system/voting-calculator/>

В заключение

Европейският съвет и Съветът на ЕС са безспорно доказателство за това, че основният двигател за развитието на Европейския съюз са държавите членки. Двете институции са политическият център за вземане на решения и съчетават задаването на целите и насоките на развитие, с конкретни действия (законодателни и по изпълнението на политиките). Тяхната дейност оказва влияние върху живота и благосъстоянието на всички граждани на Съюза, както и за утвърждаването на авторитета на ЕС като водеща сила в световен мащаб.